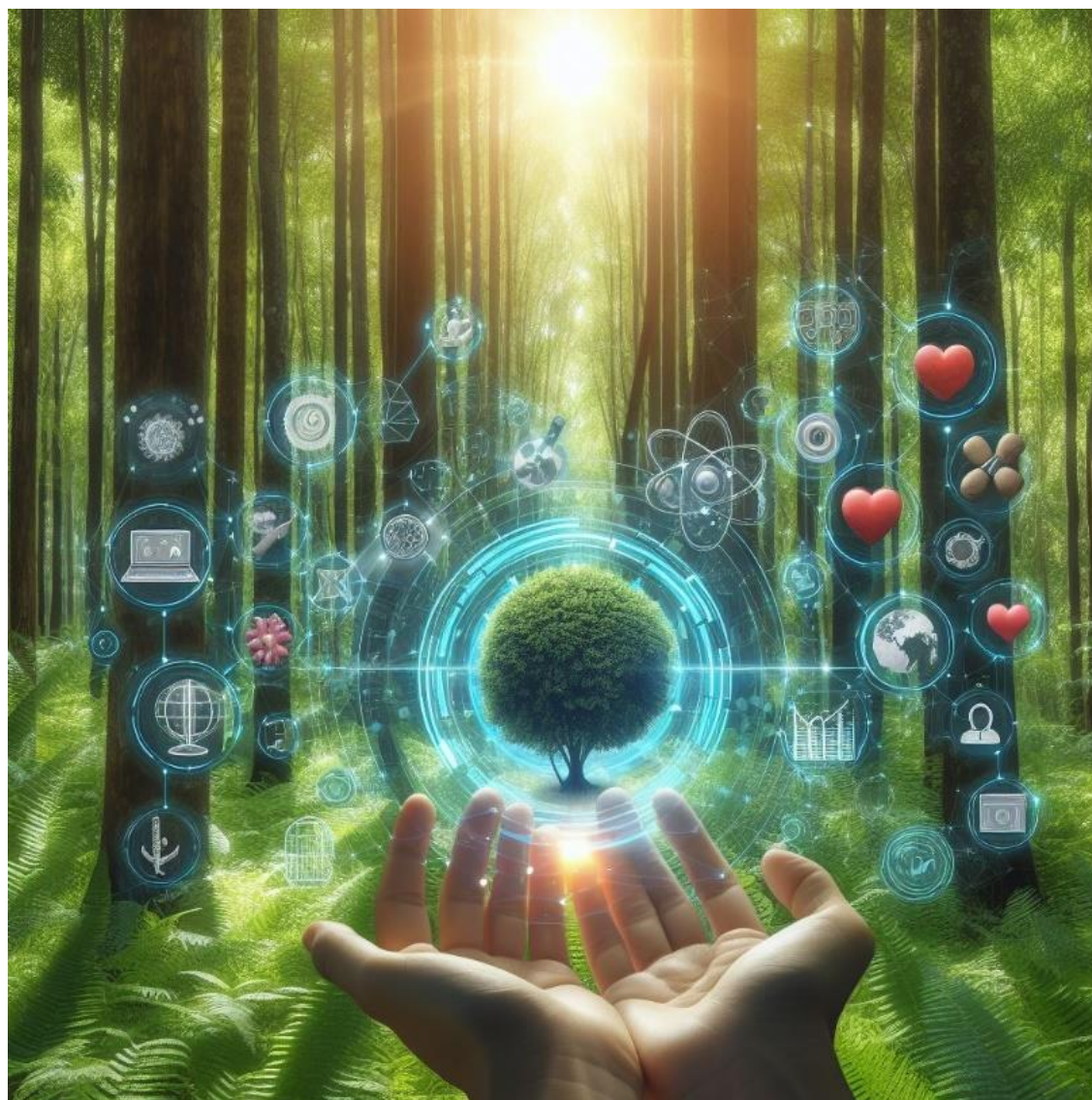

Årsrapport 2023

Interreg Sverige-Norge

Sammendrag

EU og Norges mål med regional- og distriktpolitikken er langt på vei sammenfallende. Det legges vekt på regional balanse gjennom vekstkraft, likeverdige levekår og bærekraftige regioner i alle deler av unionen/landet.

Interreg har fått sin egen forordning innenfor rammen av Europeisk Territorielt Samarbeid. Hensikten i det grenseoverskridende samarbeidet er å utnytte og forsterke grenseregionens samlede ressurser, redusere grensens barriereeffekt og utøve politisk lederskap, fremme bærekraft og koble sammen små- og mellomstore byer over grensen.

Interreg Sverige-Norge 2021-2027 er et formelt samarbeid over sju år mellom fylker og regioner på norsk og svensk side av riksgrensen, sammen med den svenske- og norske staten og Den europeiske union. Norge har sluttet seg til Interreg som en likeverdig partner. Den norske stat dekker sin økonomiske forpliktelse ved årlige bevilgninger over statsbudsjettet.

Innlandet fylkeskommune er tildelt oppgaven som forvalter av de statlige midlene tildelt Interreg Sverige- Norge, av Kommunal- og distrikts departementet. Det er videre inngått avtale mellom Trøndelag-, Viken- og Innlandet fylkeskommune om finansiering og drift av et felles sekretariat for perioden 2021-2027. Avtalen er nå nylig justert som følge av deling av Viken fylkeskommune tilbake til Østfold- og Akershus fylkeskommune.

Interreg Sverige-Norge 2021-2027 har en samlet finansiell ramme på 104,6 millioner euro. EU og svenske regioner bidrar med 72,6 millioner euro. Den norske stat og de tre grensefylkene Viken, Innlandet og Trøndelag investerer 32 millioner euro. Ved utgangen av 2023 er det igangsatt 39 prosjekt, hvorav 29 er hovedprosjekt, 7 er forprosjekt og 3 er småskala prosjekt. Omtrent 40 % av de statlige norske Interreg midlene til programmet er disponert.

Innhold

1. Interreg fra 1995 til 2027.....	4
2. Europeisk territorielt samarbeid (Interreg) og EØS – en helhetlig politikk.....	5
2.1 Europeisk og norsk regional- og distriktspolikk.....	5
2.2 Territoriell agenda 2030.....	6
2.3 Partnerskap og flernivåstyring.....	6
2.4 Interreg som samhandlingsarena.....	6
2.5 Finansiell ramme.....	7
2.6 Politisk styring.....	7
2.8 Status 2021-2023.....	9
2.9 Programnivå.....	10
2.10 Mål og resultatstyring.....	10
3. Presentasjon av noen hovedprosjekter fra hvert av delområdene.....	11
3.1 Prosjekteksempler fra delområde Sentrale Skandinavia.....	11
Besøksnæring 2.0.....	11
Framtidstro.....	11
PreVis Prehospitel Video i samarbeid 2.....	11
Cross Border Cyber Capacity.....	11
The Circular Bioeconomy Arena.....	12
Bærekraftig lokalplassutvikling - Gamla Svinesundsbroen.....	12
Grenseoverskridende klimaresiliens gjennom kollaborative læringsmodeller og digital omstilling.....	12
3.2 Prosjekteksempler delområde Nordens Grønne Belte.....	12
Green Flyway 2 – Zero Emission Urban and Rural Air Mobility Cross Border.....	12
St. Olavsleden – reiseliv gjennom en felles kulturarv.....	12
SYSTER gastronomi – Stärkt via Samverkan, Yrkes stolthet, Samisk och lokal mat, Traditioner, Erfarenhetsutbyte, Rörlighet.....	12
SOURCE – Sustainable and nature positive development of housing for recreational use..	13
4. Europeisk territorielt samarbeid etter 2027.....	13
Vedlegg A.....	14
Vedlegg B.....	15
Vedlegg C.....	16

1. Interreg fra 1995 til 2027

Da Sverige og Finland ble medlemmer i Den europeiske union i 1995 ble Norge invitert til å delta i EUs fellesskapsinitiativ Interreg II 1995-1999. Hensikten var å knytte sammen grenseregioner langs grensen mellom Norge, Sverige og Finland.

Flere fylkeskommuner på norsk side og landsting på svensk side hadde allerede etablert kontakter med intensjon om økt samarbeid over landegrensen. Også fra Nordisk Ministerråd ble det på slutten av 1960-tallet opprettet grensekomiteer som skulle bidra til å utvikle samarbeidet over nasjonsgrensene. Imidlertid var det begrenset med finansielle ressurser for å kunne realisere alle politiske ønsker og initiativ.

Det grenseoverskridende samarbeidet fikk en ny start som følge av utvidelsen av EU til å omfatte Sverige og Finland ved etablering av programmer innenfor geografisk avgrenset områder.

I og med at regionalpolitikken ikke inngår i EØS avtalen finansieres norsk deltakelse ved årlig bevilgning over statsbudsjettet, og regionene legger til grunn samme bevilgning som staten.

Interreg 1995-1999 inneholdt tre selvstendige programmer, Grenseløst samarbeid, Indre Skandinavia og Norden Grønne Belte¹.

Interreg Sverige-Norge 2000-2006 var en sammenslåing av de tre programmene fra forrige periode. Autonomien ble opprettholdt gjennom egne budsjetter, styringskomite og sekretariat. Justering av programgeografi på svensk side kom til å omfatte alle kommuner i Värmland.

Interreg Sverige-Norge 2007-2013 innebar en videreføring av programmet, men delt forvaltning mellom EU s regionale utviklingsfond (EU-midler) og norsk statlig interreg finansiering (IR-midler), og tre delområder. Utvidelsen kom til å omfatte alle kommunene på Romerike i Akershus og alle kommuner i Dalarna. I delområde Nordens Grønne Belte kom utvidelsen til å omfatte alle kommuner i Västernorrlands län.

I perioden 2014-2020 ble Interreg Sverige-Norge programmet videreført. All forvaltning og sekretariat av EU-midler ble lagt til Länsstyrelsen i Jämtlands län. Det ble opprettholdt 3 delområder med hver sin styringskomite. Det ble delt sekretariat på norsk side i hvert av delområdene samt en felles overvåkningskomite.

Interreg Sverige-Norge 2021-2027 ble for Norge 5. generasjon grenseoverskridende program. Delområdene Grenseløst samarbeid og Indre Skandinavia slås sammen til Sentrale Skandinavia. Norden Grønne Belte opprettholdes med samme geografi. På norsk side samles forvaltning og koordinering til Innlandet fylkeskommune, med avtale mellom Trøndelag, Viken og Innlandet fylkeskommune om delt sekretariatsfunksjon.

Fram til denne programperioden har innsatsområdene hatt fokus på innovasjon, små- og mellomstore bedrifter, kompetanseutvikling og arbeidsmarked, natur og kulturarv, infrastruktur og kommunikasjoner.

Det er først i nåværende programperiode at klima, miljøspørsmål og digitalisering blir løftet opp under paraplyen *Den grønne giv* og med kobling til EUs Territorielle Agenda 2030. Målet er at minst 30 % av programbudsjettet skal være rettet mot tiltak med betydning for klima og miljø.²

¹ Grenseløst samarbeid – kommuner i Østfold og Bohuslän, Dalsland. Indre Skandinavia - kommuner i Hedmark, Akershus og Indre Østfold, västra Värmland, Malung-Sälen og Älvdalen. Nordens Grønne Belte-

kommuner i Nord og Sør-Trøndelag samt Jämtland-Härjedalen

² EU-forordning Europeisk Territorielt samarbeid 24. juni 2021 (pkt 5)

2. Europeisk territorielt samarbeid (Interreg) og EØS – en helhetlig politikk

2.1 Europeisk og norsk regional- og distriktpolitikk

EU og Norges mål med regional- og distriktpolitikken er langt på vei sammenfallende. Det legges vekt på regional balanse gjennom vekstkraft, likeverdige levekår og bærekraftige regioner i alle deler av unionen/landet.

For Norges del er et vesentlig målekriterium for regional- og distriktpolitikken at «folk skal kunne leve eit godt liv i heile Noreg, at alle lokalsamfunn skal ha rom for utvikling og verdiskaping, og at folketalet skal auke i distriktskommunar. Regjeringa vil arbeide for at folk har tilgang på arbeid, bustad og gode tenester nær der dei bur. Regjeringa vil leggje til rette for trygge, berekraftige og levande lokalsamfunn i heile landet gjennom desentraliserte løysingar» (jf. Meld. St. 27 (2022–2023) Eit godt liv i heile Noreg – distriktpolitikk for framtida).³

EU-landene har formulert sine regionalpolitiske mål i Lisboa-traktatens artikkel 174, hvor det er nedfelt at unionen skal utvikle og følge opp en politikk som leder til større grad av økonomisk, sosial og territoriell sammenveving for å fremme en overordnet harmonisk utvikling i Europa. EUs mål er spesielt å redusere ulikheter i utviklingsnivå mellom regioner.

Oppmerksomheten skal særlig rettes mot områder med strukturelle ulemper. Traktaten viser her til grenseregioner, fjellregioner og spredtbygde områder.

Det indre markedet og den europeiske regional- og samarbeidspolitikken, herunder det europeiske territoriale samarbeidet (Interreg) ble i sin tid

lansert av EU som en helhetlig politikk for vekst og bærekraftig utvikling.

Europa kommisjonens hvitbok om Europas framtid advarer mot at den europeiske integrasjonsprosessen bremses eller reverseres og om tilliten til demokratiske institusjoner. At globalisering og teknisk utvikling har bidratt til å gjøre noen regioner til vinnere og andre tapere, trekkes fram som en viktig årsak til uroen i mange europeiske land. Ulikheter er blitt mer framtrødende innen EU-landene enn mellom dem. EU trilogien (Europaparlamentet, Rådet og EU-kommisjonen) har gjennom langtidsbudsjettet for 2021-2027 lagt grunnlaget for framtidig samholdspolitikk formulert ved 5 politiske mål⁴:

- et smartere Europa gjennom å fremme innovasjon, økonomisk omstilling og digitalisering
- et grønnere Europa ved overgangen til nullutslipp, fremme energiomstilling, sirkulær økonomi, tilpasning til klimaendringer og forebygge risiko for naturkatastrofer
- et mer sammenkoblet Europa gjennom bedre mobilitet
- et mer sosialt og inkluderende Europa gjennom den europeiske pilaren for sosiale rettigheter
- et Europa nærmere innbyggerne gjennom å fremme bærekraftig og integrert utvikling av alle typer av territorier og lokale initiativ.
- Interreg har fått sin egen forordning innenfor rammen av europeisk territorielt samarbeid. Hensikten i det grenseoverskridende samarbeidet er å utnytte og forsterke grenseregionens samlede ressurser, redusere grensens barriereeffekt og utøve politisk lederskap, fremme bærekraft og koble sammen små- og mellomstore byer over grensen.

³ Oppdragsbrev for statsbudsjettet 2024 – jfr brev 2. januar 2024

⁴ EU forordning av 24. juni 2021 om fellesbestemmelser for samholdspolitikk og forvaltning av finansielle instrumenter.

2.2 Territoriell agenda 2030

Territoriell Agenda 2030⁵ ble lansert av det tyske formannskapet i Rådet 1. desember 2020 og er et rammeverk for å fremme territoriell samhörighet i Europa under mottoet «En framtid for alle byer og tettsteder.» Den territorielle agendaen understreker viktigheten av og gir orientering for strategisk arealplanlegging og oppfordrer til å styrke den territorielle dimensjonen til sektorpolitikk på alle styringsnivåer. Den har til hensikt å fremme en inkluderende og bærekraftig framtid for alle steder og å bidra til å oppnå bærekraftige utviklingsmål i Europa. Dette må være basert på:

- en felles forståelse av at utviklingsbehov og virkninger av fremtidig utvikling varierer mellom steder i Europa; og
- samarbeid og koordinering mellom steder, nivåer av regjeringer, politiske sektorer og samfunnsgrupper for å håndtere komplekse problemstillinger og utnytte mangfoldig potensial

I programmet for Interreg Sverige-Norge henvises det til EUs Territorielle Agenda 2030 med vekt på *Den grønne giv* og mulighetene for de som har sitt daglige liv i grenseregionen (tabell 1):

Grønn omstilling
Sunt miljø, levekår, klimavennlige byer og regioner
Sirkulær økonomi; Bærekraftig økonomi i en mer globalisert verden
Bærekraftig forbindelse mellom byer, tettsteder og digitalisering
For innbyggerne
Balansert territoriell utvikling basert på regionens fortrinn
Funksjonelle grenseregioner, lokal og regional utvikling og mindre ulikheter
Leve, bo og arbeide som krysser regioner og grenseregioner

Tabell 1 – Oppsummering av Territorial Agenda 2030

For en skjematisk oversikt over Interreg Sverige-Norge programmets visjon, politiske- og spesifikke mål, EUs Territorielle Agenda 2030, finansielle ressurser og forvente effekter vises det til vedlegg A.

2.3 Partnerskap og flernivåstyring

Interreg Sverige-Norge 2021-2027 er et formelt samarbeid over sju år mellom fylker og regioner på norsk og svensk side av grensen, sammen med den svenske- og norske staten og Den europeiske union. Norge har sluttet seg til Interreg som en likeverdig partner. Norske stat dekker sin økonomiske forpliktelse ved årlige bevilgninger over statsbudsjettet.

Innlandet fylkeskommune er tildelt oppgaven som forvalter av de statlige midlene tildelt Interreg Sverige-Norge, av Kommunal- og distrikts departementet.

Det er videre inngått avtale mellom Trøndelag-, Viken- og Innlandet fylkeskommune om finansiering og drift av et felles sekretariat for perioden 2021-2027, lagt til Innlandet fylkeskommune. Avtalen er nå justert som følge av deling av Viken fylkeskommune tilbake til Østfold- og Akershus fylkeskommune, fra 1. jan 2024.

2.4 Interreg som samhandlingsarena

Interreg har en rekke særtrekk som program for gjennomføring av politikk:

- samstyring i partnerskap mellom EU, nasjonale myndigheter og regioner langs grensen
- avtale om sju års gjennomføringshorisont
- avtale om felles finansielle ramme og fordeling på partnere i programmet
- konsensus/enstemmighet som beslutningsmodell
- addisjonalitet og oppveksling av midler som er avgjørende for prosjektets gjennomføring
- samfunnsanalyse legges til grunn for valg av politiske mål og innsatsområder

⁵ <https://territorialagenda.eu/ta2030/aim/>

- mål og resultatstyring samt programmenes intervensjonsmetodikk
- etablere prosedyrer for oppfølging og evaluering
- tiltak rettet direkte mot behov blant bedrifter, kommuner og innbyggere i grenseregionen
- saksbehandling som skal sikre effektivitet, likebehandling og innsyn

2.5 Finansiell ramme

Interreg Sverige-Norge programmet 2021-2027 har en samlet finansiell ramme på 104,6 millioner euro i programperioden. EU og svenske regioner bidrar med 72,6 millioner euro. Den norske staten går inn med 16 millioner euro og de tre grensefylkene Viken (fra 2024 Østfold og Akershus som erstatter Viken), Innlandet og Trøndelag med resterende, totalt 32 millioner euro⁶.

Mellom Innlandet-, Trøndelag- og Viken fylkeskommune er det inngått en tentativ fordeling av den statlige finansieringen i programmet ut fra en forutsetning at den statlige finansieringen innfris (tabell 2).

Delområde	% - andel	Sum
Nordens Grønne Belte	35,14 %	56,2 m. NOK
Sentrale Skandinavia	57,86 %	92,6 m. NOK
Norsk forvaltende organisasjon	7 %	11,2 m. NOK
Totalt	100 %	160,0 m. NOK

Tabell 2 - Statlig andel 16 millioner euro omregnet til 160 millioner kroner fordeles tentativt for hele programperioden

2.6 Politisk styring

Gjennomføringsorganisasjonen for Interreg Sverige-Norge består av:

- en felles overvåkningskomite
- styringskomiteer for hvert delområde
- forvaltningsmyndighet på norsk og svensk side
- felles svensk – norsk sekretariat

Overvåkningskomiteen skal sammen med forvaltningsmyndigheten sikre kvaliteten og effektiviteten i gjennomføringen av programmet og rapportere om framdriften i programmets gjennomføring til EU kommisjonen, nasjonale myndigheter og regionene. Overvåkningskomiteen har 10 norske og 10 svenske representanter oppnevnt av hvert lands regjeringer.

Styringskomiteene foretar utvalg av søknader om prosjektstøtte. Styringskomiteene skal også ta initiativ for å bidra til høyest mulig måloppnåelse innen programmets fem tematiske innsatsområder

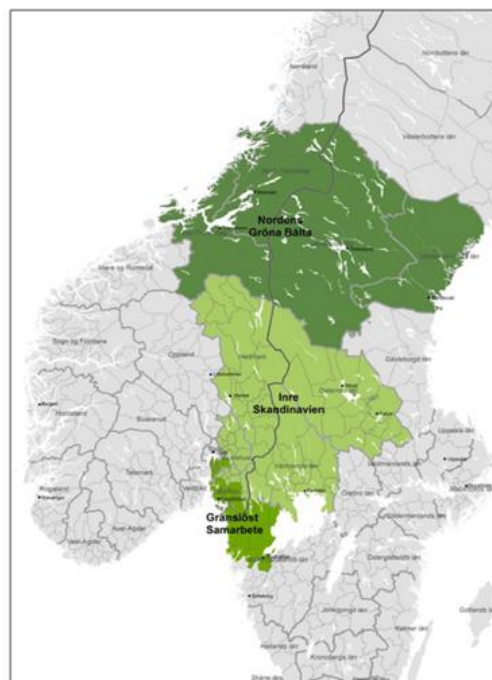
⁶ På norsk side brukes det en fast valutakurs på NOK 10.

2.7 Programgeografien

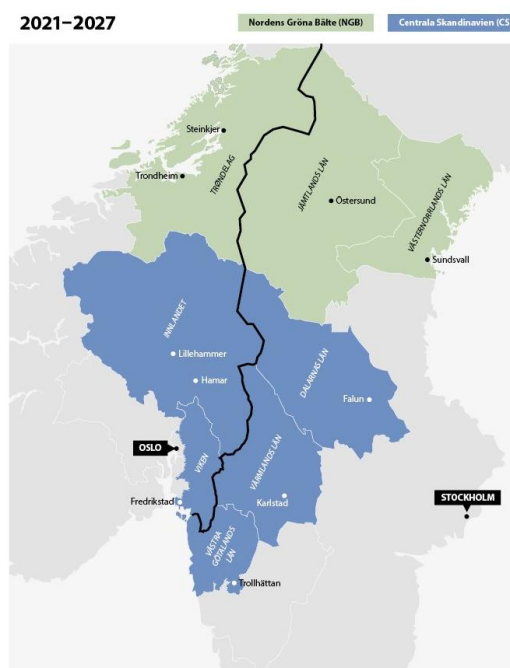
Programgeografien for Interreg Sverige-Norge består av fem regioner på svensk side og tre (fire fra 2024) fylker på norsk side. Programmet berører 2,7 millioner mennesker.

Interreg Sverige-Norge omfatter ett stort geografisk område. Det er stor variasjon innen programgeografien når det kommer til næringslivets sammensetning, befolkningssammensetning og økonomisk vekst. Området er ikke naturgeografisk homogent og utgjør heller ikke en funksjonelt sammenhengende region. Store deler av programgeografiens areal er landsbygdsområder mens andre deler igjen er urbane byområder.

Den endringen som ble gjort fra 2014-2020 til 2021-2027 omfatter sammenslåing av delområdene Grenseløst samarbeid og Indre Skandinavia til et delområde, Sentrale Skandinavia. Som følge av sammenslåing av Hedmark og Oppland fylkeskommune kom utvidelsen av kjerneområdet til å omfatte hele Innlandet. I Viken (Østfold og Akershus) ble antallet kommuner justert. Se figur 1 og 2 for programgeografien for 2014-2020 samt 2021-2027.

Figur 1 Programgeografi 2014-2020

Figur 2 - Programgeografi 2021-2027

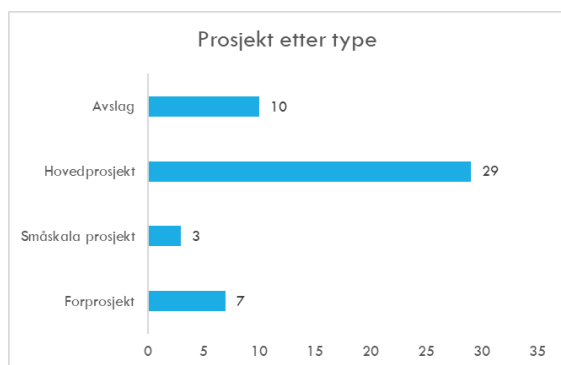

2.8 Status 2021-2023

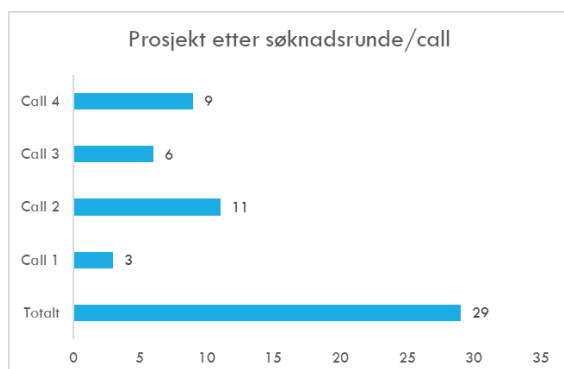
I Interreg Sverige-Norge programmet er det mulig å søke om midler til forprosjekt, småskala prosjekt og større hovedprosjekt. Hver enkelt søknad må være innenfor et av følgende åtte spesifikke mål:

1. Innovative miljøer
2. Små og mellomstore bedrifter
3. Klimatilpassing
4. Sirkulær økonomi
5. Arbeidsmarked
6. Utdanning
7. Bærekraftig kultur og turisme
8. Sterkere grenseregion

Ved utgangen av 2023 er det igangsatt 39 prosjekt, hvorav 29 er hovedprosjekt (tabell 3 og 4).

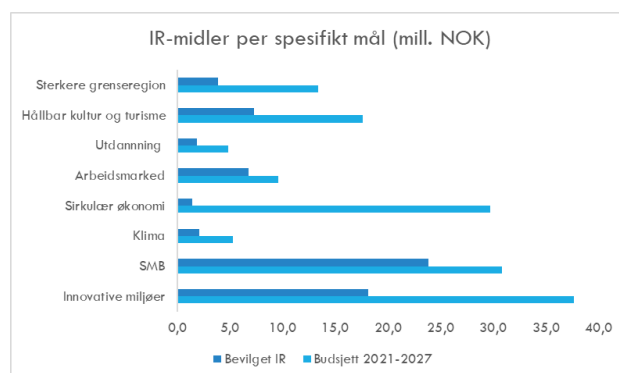
Tabell 3 viser fordeling på de ulike prosjektypene

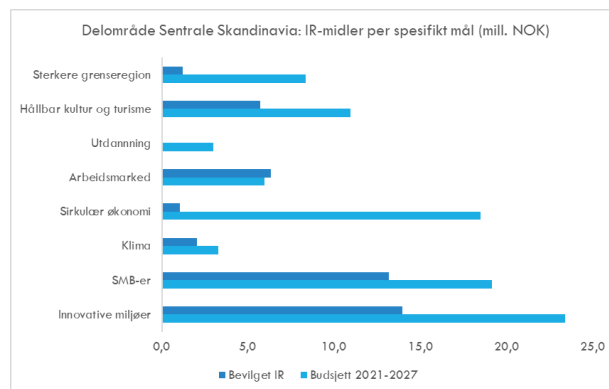
Tabell 4 Antall hovedprosjekt innvilget etter søknadsrunde/call

Det er ingen søknadsfrist på forprosjekt og småskala prosjekt per i dag. Hovedprosjektene har som hovedregel egne søknadsfrister to ganger i året. Første søknadsrunde var i slutten av 2022 (call 1). I 2023 var det derimot tre søknadsrunder

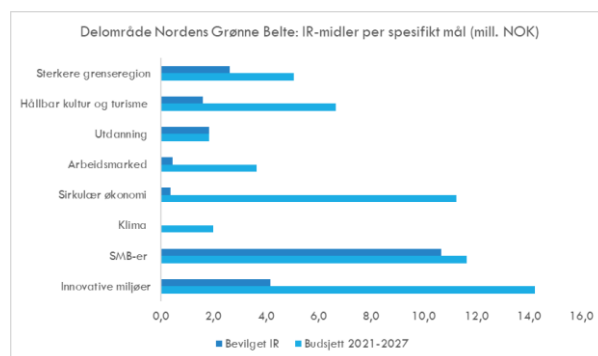
for hovedprosjekt (call 2-4). Per 2023 er omtrent 40 % av de statlige IR midlene til programmet disponert. Av den totale rammen per delområde har Nordens Grønne Belte disponert 37,7 % og Sentrale Skandinavia har disponert 47,1 %. De spesifikke målene som omhandler innovasjon og bærekraftige små og mellomstore bedrifter har flest søknader som er innvilget. Når det gjelder søknader innenfor sirkulær økonomi har sekretariatet iverksatt tiltak for å stimulere til flere søknader innenfor dette temaet. Tabell 5-7 viser oppdeling per spesifikt mål per delområde.

Tabell 5 viser tematisk fordeling av programmidler og tilsagn for begge delområdene på norsk side

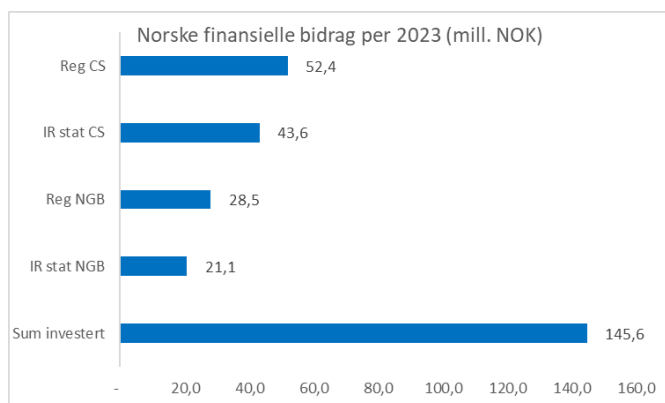
Tabell 6 viser tematisk fordeling av programmidler og tilsagn for delområde Sentrale Skandinavia

Tabell 7 viser tematisk fordeling av programmidler og tilsagn for delområde Nordens Grønne Belte

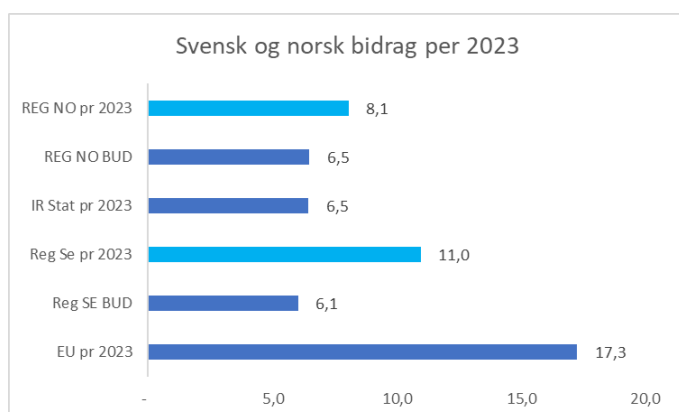
2.9 Programnivå

På norsk side viser de finansielle tabeller i programdokumentet at norske stat har forpliktet seg til 160 millioner kroner og at regionene bidrar med tilsvarende finansiering. Status per 2023 er at de norske regionene har bidratt med 80,9 millioner kroner, mens den statlige IR andelen utgjør 64,9 millioner kroner i de innvilgete søknadene (tabell 8).

Tabell 8 viser status per delområde ved utgangen av 2023 i norske millioner kroner

Når en sammenligner de finansielle tabellene og status per 2023 på programnivå (i millioner euro) på svensk og norsk side fremkommer utfordringen med at det har blitt en større og større ubalanse mellom budsjettet på svensk side i forhold til norsk side. Det regionale partnerskapet på begge sider av grensen legger også en større finansiell andel på bordet i forhold til de budsjetterte EU- og IR-midlene (tabell 9).

Tabell 9 viser det finansielle bidraget sammenlignet med budsjett ved utgangen av 2023 i millioner euro på svensk og norsk side

I Interreg perioden 1995-1999 var budsjettforholdet 50:50 mellom finansieringen fra

EU's regionale utviklingsfond og norsk statlig IR finansiering.

I programperioden 2021-2027 er dette forholdet minimum 70 % EU-midler på svensk side og 30 % norske IR-midler for hovedprosjekt. Dette innebærer at budsjettene på svensk side er vesentlig større til gjennomføring av aktiviteter enn på norsk side. Dette svekker selve intensjonen i programmet om eliminering av grensebarrierer, utnytte felles ressurser og knytte sammen klynger og nettverk over landegrensen.

2.10 Mål og resultatstyring

Programmet har et mål- og resultatstyringssystem knyttet til en intervensjonsmetodikk. Intervensjonsmetodikken er verdikjeden fra visjon, politiske mål, spesifikke mål, ressurser, intervensjonstyper, aktivitetsindikatorer og forventet effekt.

Forventet utfall blant de 39 prosjektene som har fått støtte innebærer blant annet at:

- ✓ Over 1000 små og mellomstore bedrifter får støtte ved å delta i prosjektenes aktiviteter.
- ✓ Over 29 bedrifter samarbeider med forskningsinstitutt.
- ✓ 30 grenseoverskridende nettverk etableres.
- ✓ Det utarbeides omtrent 60 felles strategier og handlingsplaner.

For en oversikt over innvilgete prosjekt, innsatsområde og aktivitetsindikatorer og forventet resultat vises det til vedlegg B. Disse indikatorene blir rapportert inn til EU kommisjonen som et overordnet resultat for programmet.

Prosjektene blir også fulgt opp i status- og sluttrapportering til sekretariatet. Prosjekt over 1,5 millioner euro er pålagt å ha ekstern evaluering som en del av rapporteringen

3. Presentasjon av prosjekter

I dette kapittelet gis det en kort oppsummering av utvalgte hovedprosjekt som ble innvilget i 2023. For en utfyllende oversikt over innvilget prosjekt i delområdene Sentrale Skandinavia og Nordens grønne belte vises det til vedlegg C.

3.1 Prosjekter i delområde Sentrale Skandinavia

Besøksnæring 2.0

Målet med Besøksnæring 2.0 er å styrke konkurransedyktigheten og den grønne omstillingen for små og mellomstore bedrifter innen besøksnæringen ved å bygge kompetanse, øke innovasjonsevnen og koble sammen aktørene i besøksnæringen i grenseregionen. Prosjektet etablerer forbindelser mellom besøksnæringen, IKT-næringen, akademia, offentlig sektor og lokalbefolkningen, både lokalt og på tvers av regioner. Det regionale tilbudet skal styrkes med nye lokale næringsmuligheter som bidrar til økt samarbeid på tvers av grensen.

Framtidstro

Prosjektets hovedmål er å styrke ungdommene på deres vei inn i fremtidens bærekraftige arbeidsliv. Ungdommens framtidstro er den avgjørende faktoren som påvirker studiemotivasjonen og dermed fremtidig kompetanse. Ungdommene skal få økt framtidstro gjennom opplevelser av og kunnskap om fremtidens bærekraftige utdanninger og arbeidsplasser i grenseregionen, slik at de kan fullføre utdannelsen og se muligheter på tvers av grensene. Viktige aktører rundt ungdommene skal også få økt kunnskap for å kunne styrke deres framtidstro. Gjennom et samarbeid mellom virksomheter på begge sider av grensen kan kunnskapen om tilbud og muligheter spres både til viktige påvirkere rundt ungdommene og til ungdommene selv.

PreVis Prehospitel Video i samarbeid 2

Prosjektet PreVis 2, en videreføring av det tidligere Interreg-prosjektet (PreVis), har som mål å drive forskning, teknisk utvikling og innovasjon innen videokommunikasjon som beslutningsstøtte i prehospitaltjenester i samarbeid med næringsliv og akademia. Hovedmålet med PreVis 2 er å

utvikle og implementere avansert videoteknologi for beslutningsstøtte som vil bidra til en langsiktig utvikling av den prehospitaltjenestekjeden. Dette vil øke innovasjonskapasiteten innen den prehospitaltjenestekjeden i grenseregionen og på sikt sikre en mer likeverdig behandling for alle innbyggere. Prosjektet vil også utforske hvordan videobasert beslutningsstøtte kan legge til rette for bedre samhandling i en utvidet akuttkjede, fra samhandling mellom sykehjem og legevakt på tvers av kommuner til håndtering av større hendelser som involverer både frivillige organisasjoner og Sivilforsvaret.

SAIL – Samarbeid, Arbeidskvalifisering, Inkludering og Livsmestring

Prosjektets hovedmål er å utfordre og forbedre hjelpemiddelapparatet i arbeidsmarkedet slik at en større andel ungdom utenfor arbeidslivet kan engasjere seg på egne premisser. SAIL har som overordnet mål å samarbeide på tvers av grenser for å løse felles utfordringer blant unge mennesker som har vært utenfor arbeid, utdanning og opplæring over lengre tid. Det særegne ved prosjektet er i stor grad knyttet til utveksling av kompetanse og ressurser på tvers av landegrenser. Prosjektet vil implementere tiltak som styrker og utvikler hjelpemiddelapparatet, arbeidsgivere og ungdom som befinner seg utenfor arbeidslivet. I tillegg vil det bli etablert kommunikasjonsarenaer for utveksling av kunnskap og skape verdier på tvers av sektorer og landegrenser.

Cross Border Cyber Capacity

Prosjektet bringer sammen utfyllende kompetanse, infrastruktur og erfaringer i Innlandet og Värmland med den hensikt å forsterke kapasiteten for innovasjon knyttet til cyber- og samfunnsikkerhet. Prosjektet har tre fokusområder. Gjennom Cyber Growth får bedrifter økt kapasitet til å lykkes i det globale markedet. Gjennom Cyber Academy får samfunns- og næringsliv i regionene et forbedret tilbud om kompetanse, og Grensekryssende Cyber Hub styrker grenseregionens kapasitet for strategisk posisjonering nasjonalt og internasjonalt.

The Circular Bioeconomy Arena

Prosjektet skal løfte gode, sirkulære forretningsideer innenfor skogbasert bioøkonomi. Målet er å bidra til kommersialisering,

oppskalering og internasjonalisering av sirkulære løsninger innenfor skogbasert emballasje og trebyggeri. Samtidig har prosjektet fokus på å videreutvikle innovasjonssystemene på begge sider av grensen gjennom samarbeid, slik at effekten av prosjektet lever videre når prosjektperioden er over. Blant annet gjennom å kartlegge muligheter og begrensninger knyttet til finansiering, lovverk og arbeidsmetodikk.

[Bærekraftig lokalplassutvikling - Gamla Svinesundsbroen](#)

Prosjektets mål er å skape forutsetninger og legge grunnlaget for å utvikle et attraktivt sted og et langsiktig bærekraftig, internasjonalt besøksmål som styrker det lokale næringslivet. Prosjektet skal utvikle besøksnæringen ved gamle Svinesundsbroen med utgangspunkt i innbyggers og lokale aktørers ønsker. Målet er å gjenskape den grenseoverskridende møteplassen som området en gang var.

[Grenseoverskridende klimaresiliens gjennom kollaborative læringsmodeller og digital omstilling](#)

Hovedmålet med prosjektet er å utvikle effektive pedagogiske metoder og verktøy for kollektiv læring, med hensikt å øke kunnskapen om de utfordringer klimaendringene vil kunne medføre for samfunnsikkerhet og beredskap i grenseregionen (Innlandet og Värmland). Formålet er å bidra til forståelse for hvordan befolkningen generelt, og kommuner og andre aktører spesielt, kan bygge resiliens (motstandsdyktighet) mot fremtidige klimarelaterte hendelser og krisesituasjoner som måtte oppstå i grenseregionen.

[3.2 Prosjekter i delområde Nordens Grønne Belte](#)

[Green Flyway 2 – Zero Emission Urban and Rural Air Mobility Cross Border](#)

Green Flyway 2 bygger videre på det tidligere Interreg-prosjektet Green Flyway, med det formål å etablere testmiljøer og testområder for elektriske og autonome fly i luftkorridoren mellom Røros og Östersund. Målet er å finne mulige standardløsninger for ladeinfrastruktur, flykontroll og annen felles teknologi. Transport, spesielt lufttransport, er i seg selv grenseoverskridende. Derfor krever den grønne luftfarten for fremtiden et tverrgående samarbeid. For å nå klimamålene

må luftfarten gå over til å bli mer bærekraftig. Autonom luftfart opplever rask vekst, og droner har allerede vært på markedet i flere år. Likevel er regelverk og regulering fortsatt uklart. For å utnytte mulighetene på en helhetlig måte, kreves det endringer i infrastruktur, regelverk, regulering og utdanningskrav.

[St. Olavsleden – reiseliv gjennom en felles kulturarv](#)

St. Olavsleden er en 58 mil lang pilegrimsrute som strekker seg mellom Selånger i Sverige og Trondheim i Norge. Prosjektets mål er å skape en sosial grenseregion gjennom felles kulturarv og utvikle St. Olavsleden som et kraftfullt nasjonalt og internasjonalt reisemål. Pilgrimsleden tiltrekker i dag spesielt vandrere og syklistene. For å utvikle leden skal prosjektet stimulere til et økt tilbud innen overnatting, bespisning, guiding, transport m.m. I tillegg skal prosjektet attrahere besøkende fra hele verden som ønsker å gå, sykle eller eventuelt ri på St. Olavsleden. Utviklingen er i bunn og grunn avhengig av samspillet mellom den felles kulturarven St. Olavslegenden - og den lokale besøksnæringen.

[SYSTER gastronomi – Stärkt via Samverkan, Yrkesstolthet, Samisk och lokal mat, Traditioner, Erfarenhetsutbyte, Rörlighet](#)

Målet er å styrke læring om lokal- og samisk matkultur i grunnskolen, via skolemåltid og mat- og helsefaget / heimkunnskap. Dette gjennom å utvikle en praktisk kunnskapsbank for inspirasjon, erfaringsdeling og kompetanseheving for lærere og kjøkkenpersonell for skolemåltid.

[SOURCE – Sustainable and nature positive development of housing for recreational use](#)

I SOURCE ønsker prosjekteierne å ta steget fra kunnskap til praksis ved å identifisere og eksemplifisere hvordan fritidsboligutvikling i større grad kan være et verktøy for å forbedre natur og lokalsamfunn. Rekreasjonskommuner i Trøndelag og Jämtland ønsker å være gode og bærekraftige kommuner både for innbyggere og besøkende. Spesielt fritidsboligutviklingen har vært viktig for å skape vekst og sysselsetting i distriktsområder utsatt for fraflytting. Her er fritidsnæringen og bedrifter som driver med utvikling av fritidsboliger spesielt utsatt, med aktiviteter som i stor grad tærer på naturen.

4. Europeisk territorielt samarbeid etter 2027

EU kommisjonen har startet forberedelsene til utforming av sammenvevingspolitikken etter 2027 ved å etablere en ekspertkomite med bred bakgrunn og kompetanse innenfor sammenvevingspolitikken.

Det forventes at utkast til nye forordninger presenteres før sommeren 2025, og da hvordan ambisjonene innenfor EUs grønne omstilling og digitalisering skal følges opp.

Ekspertgruppen har hentet innspill fra Association of Border Region, ESPON programmet og blant annet fra professor Eduardo Medeiros fra Universitetet i Lisboa. Sist nevnte har forsket på grenseoverskridende samarbeid i mer en 15 år og kjenner blant annet Interreg Sverige-Norge programmet svært godt etter flere studiebesøk. Professor Eduardo Medeiros har en omfattende portefølje som redaktør av fagbøker og publisering på forskningsplattformer innenfor europapolitikk, samfunnsgeografi.

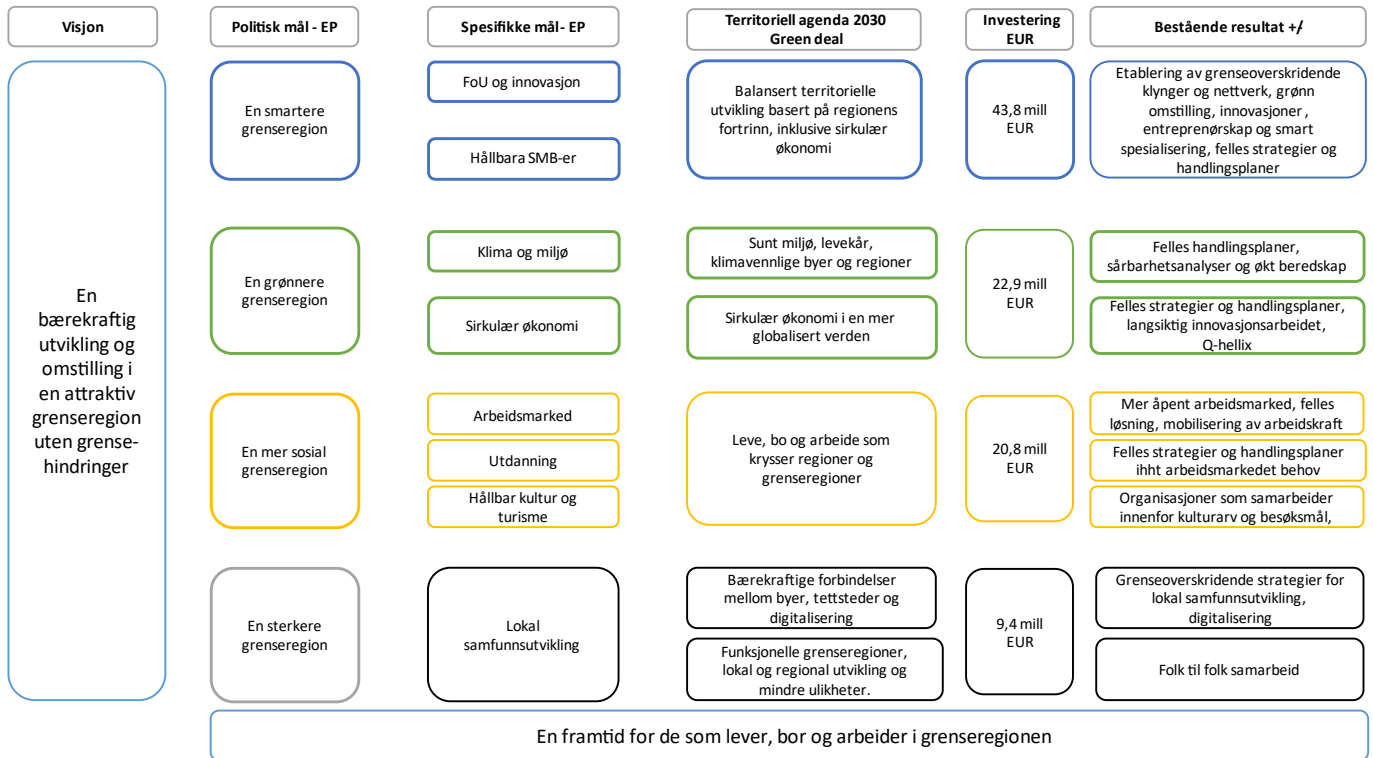
Ved en gjennomgang av innspill fra ovennevnte som er presentert i møter med ekspertgruppen vil en programperiode fra 2028-2035 ha fokuset på⁷:

- demografiske utfordringer i Europa og grenseregionene
- redusere grensebarrierer, legale og administrative hindringer
- hvordan mobilisere den territoriale kapital i grenseregionen med vekt på grønn omstilling i retning av europeisk territoriell integrasjon
- om geografisk avgrensning og funksjonelle grenseregioner
- flernivå styring og partnerskap mellom EU, nasjonale myndigheter, regionene
- stedsbasert utvikling, regionale fortinn og vektlegg grenseoverskridende planleggingsstrategier via regionale-/fylkeskommunale nivå og i samhandling med grensekomiteer ol
- utvikle grenseoverskridende offentlig service innenfor helse- og omsorg, utdanning, kultur, samfunnsikkerhet, arbeidsmarked, transport, bedriftsklynger og nettverk, sport og folk til folk samarbeid
- øke budsjettene fra EUs sammenvevingspolitikk til europeisk territorielt samarbeid, og ikke minst være en balansert finansiering på begge sider av grensen

---

⁷ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c6e97287-cee3-11ee-b9d9-01aa75ed71a1/language-en>

Vedlegg A

Figur - 3 Skjematisk oversikt over Interreg Sverige-Norge programmets visjon, politiske- og spesifikke mål, EUs Territorielle Agenda 2030, finansielle ressurser og forvente effekt.

Vedlegg B

Prosjektnavn	Innsatsområde	Små og mellomstore bedrifter som får støtte ved å delta i aktiviteter	Små og mellomstore bedrifter som samarbeider med forskningsinstitutt	Utarbeidelse av felles strategier og handlingsplaner	Etablering av grenseoverskridende innovasjonsnettverk	Organisasjoner som samarbeider over grensen	Kultur/turisme som besøkmål
Interreg ILSA	NGB-Innovasjon	5	5		1	6	
SYSTEM	NGB-Utdanning	20		3			
SOURCE	NGB-SMB-er	21		2	1	10	
SING	NGB-SMB-er	123		1			
SENAVIS - Sensorteologi for smart avisning	NGB-SMB-er			1			
SAMSPILL - møt kulturen som næring med gränsöverskridande mötesplatser för samskapande aktörer	NGB-SMB-er	100		3	1		
Mid Nordic Visual Lab	NGB-SMB-er	30					
Kunnskapsgrunnlag för ökad matsäkerhet i Jämtlands och Tröndelags regioner	NGB-Sirkulær økonomi	10		1			
St. Olavsleden -besøksnæring gjennom felles kulturarv	NGB-Kultur/turisme	130					19
Värden längs vägen/Verdien langs veien	NGB-ISO lokal utvikling			1			
Commsec	NGB-ISO lokal utvikling			5			
Green Flyway 2.0	NGB-Innovasjon	50		1	1		
Grenseløs kompetanse	NGB-arbeidsmarked			1			
The Circular Bioeconomy Arena	CS-SMB-er	50			4		
Integrert grenseregion	CS-SMB-er	30		4		15	
Grønn Industrivekst Interreg	CS-SMB-er	60		5	3	4	
En smart, integrert og bærekraftig grenseregion - Interreg	CS-SMB-er	37		7	8		
Besøksnæringen 2.0 hovedprosjekt	CS-SMB-er	30					
Unge sirkulære muligheter	CS-sirkulær økonomi	30		1			
Opplevelsesnæring - kultur- og besøksnæring i samverkan	CS-Kultur/turisme	80					30
Hållbar platsutveckling - Gamla Svinesundsbron	CS-Kultur/turisme						1
Design, kunst og arkitektur som reiseanledning	CS-Kultur/turisme	50				15	
Gränsöverskridande klimaresiliens genom kollaborativa läromodeller och digital transformation	CS-Klima/miljø	1		1			
ABC - Across Border Collaboration	CS-ISO lokal utvikling					10	
Prehospital Video i Samverkan 2 (PreVIS 2)	CS-Innovasjon	15	6	3	4		
Kontiki; AI basert beslutningsstøtte for pasienter og helsetjenesten	CS-Innovasjon	12	12	7	7	25	
Hållbar Hälsa - forstå, bemöta och behandla stress och psykisk ohälsa med stöd av digital teknik	CS-Innovasjon					3	
Cross Border Cyber Capasity	CS-Innovasjon	40		3			
SAIL – et gränselöst samarbete om arbeidskvalifisering	CS-Arbeidsmarked			3		27	
Grensløs arbeidskraft till skogs'	CS-Arbeidsmarked	100					
Framtidstro - min plass i framtidens hållbare arbeidsliv	CS-Arbeidsmarked	30		5			
Sum programmet pr 2023		1054	23	58	30	115	50

Tabell - 10 Tabellen viser oversikt over innvilgete hovedprosjekt og småskala prosjekt, innsatsområde og aktivitetsindikatorer, og forventet resultat.

Vedlegg C

Prosjektnavn	Tema	Budsjett NO	IR STAT	Budsjett SE	ERDF
ExpandE	CS-Arbeidsmarked	0,1	0,1	0,3	0,2
SAIL – et gränslöst samarbeide om arbeidskvalifisering	CS-Arbeidsmarked	0,2	0,1	0,4	0,3
Grensløs arbeidskraft till skogs	CS-Arbeidsmarked	0,3	0,1	0,9	0,6
Framtidstro - min plass i framtidens hållbare arbeidsliv	CS-Arbeidsmarked	0,6	0,3	1,1	0,7
Kontiki; AI basert beslutningstøtte for pasienter og helsetjenesten	CS-Innovasjon	0,7	0,3	1,7	1,1
Prehospital Video i Samverkan 2 (PreViS 2)	CS-Innovasjon	0,9	0,4	1,3	0,9
Hållbar Hälsa - forstå, bemöta och behandla stress och psykisk ohälsa med stöd av digital teknik	CS-Innovasjon	0,7	0,3	1,4	0,9
Cross Border Cyber Capacity	CS-Innovasjon	0,8	0,4	1,4	0,9
ABC - Across Border Collaboration	CS-ISO lokal utvikling	0,5	0,1	0,4	0,3
Gränsoverskridande klimatresiliens genom kollaborativa läromodeller och digital transformation	CS-Klima/miljø	0,4	0,2	0,7	0,5
Design, kunst og arkitektur som reiseanledning	CS-Kultur/turisme	0,3	0,1	0,7	0,4
Opplevelsesnæring - kultur- og besøksnæring i samverkan	CS-Kultur/turisme	0,8	0,4	1,5	1,0
Hållbar platsutveckling - Gamla Svinesundsbron	CS-Kultur/turisme	1,1	0,1	0,2	0,1
Unge sirkulære muligheter	CS-sirkulær økonomi	0,2	0,1	0,4	0,2
Integrert grenseregion	CS-SMB-er	0,3	0,1	0,5	0,4
Grønn Industrivekst Interreg	CS-SMB-er	0,7	0,4	1,3	0,8
En smart, integrert og bærekraftig grenseregion - Interreg	CS-SMB-er	0,8	0,3	1,8	1,1
Besöksnäringen 2.0 hovedprosjekt	CS-SMB-er	0,4	0,2	0,8	0,5
The Circular Bioeconomy Arena	CS-SMB-er	0,7	0,3	1,4	0,9
Totalt		10,6	4,3	18,2	11,8

Tabell - 11 Tabellene viser en oversikt over innvilget prosjekter samt en økonomisk oversikt over totalbudsjett (SV/NO) samt støtte fra Interreg Sverige-Norge programmet (IR- og EU-midler).

Prosjektnavn	Tema	Budsjett NO	IR STAT	Budsjett SE	ERDF
Grensløs kompetanse	NGB-arbeidsmarked	0,08	0,04	0,2	0,1
Green Flyway 2.0	NGB-Innovasjon	0,77	0,39	2,0	1,3
Interreg ILSA	NGB-Innovasjon	0,06	0,03	0,1	0,1
Commsec	NGB-ISO lokal utvikling	0,05	0,03	0,1	0,1
Värden längs vägen/Verdien langs veien	NGB-ISO lokal utvikling	0,80	0,23	0,8	0,5
St. Olavsleden -besøksnæring gjennom felles kulturarv	NGB-Kultur/turisme	0,32	0,16	0,6	0,4
Kunnskapgrunnlag för ökad matsäkerhet i Jämtlands och Trøndelags regioner	NGB-Sirkulær økonomi	0,10	0,03	0,1	0,1
SOURCE	NGB-SMB-er	1,10	0,40	1,4	0,9
SAMSPILL - möt kulturen som næring med gränsoverskridande mötesplatser för samskapande aktörer	NGB-SMB-er	0,43	0,21	0,7	0,5
Mid Nordic Visual Lab	NGB-SMB-er	0,31	0,15	0,6	0,4
SENAVIS - Sensorteknologi för smart avisning	NGB-SMB-er	0,18	0,09	0,5	0,3
SING	NGB-SMB-er	0,33	0,17	0,6	0,4
SYSTER	NGB-Utdanning	0,37	0,18	0,7	0,5
Totalt		4,91	2,09	8,46	5,47

Tabell - 12 Tabellene viser en Delområde Nordens grønne belte pr 2023 i millioner EUR.